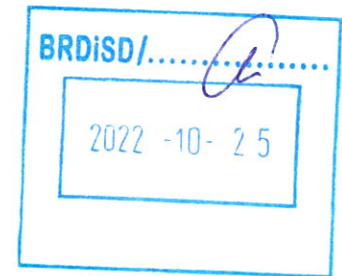

prof. Ewa Latkowska – Żychska
Instytut Tkaniny Druku i Stylizacji Wnętrz
Akademia Sztuk Pięknych
im. Władysława Strzemińskiego
w Łodzi

Warszawa październik

2022

Recenzja

w przewodzie doktorskim w dziedzinie sztuk plastycznych, w dyscyplinie artystycznej: sztuki projektowe dla mgr Ewy Bochen-Jelskiej

Ewa Bochen -Jelska jest absolwentką Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie gdzie otrzymała dyplom z wyróżnieniem na Wydziale Architektury Wnętrz w 2006 roku. Obecnie jest zatrudniona na stanowisku asystenta na Wydziale Architektury Wnętrz w Akademii Sztuki w Szczecinie

Przedstawiona do oceny dokumentacja, aspirującej do tytułu doktora sztuk plastycznych Ewy Bochen-Jelskiej jest przygotowana ze starannością. Zawiera komplet wymaganych dokumentów i informacje pozwalające dokonać tej oceny.

Wyróżnia ją dbałość o formę plastyczną, elegancja i skromność.

Jest zwartą wypowiedzią, w której dominuje konsekwencja realizacji założeń. Założenia sięgają do harmonii jako źródła poczucia bezpieczeństwa i elementu nadrzędnego przy konstruowaniu wypowiedzi projektowej i owe projekty materializującej. Pani Bochen w swoich działaniach wyraża chęć ustabilizowania świata, w którym tracimy wiarę w przyszłość. W swojej dysertacji przedstawia założenia projektowe, będące wynikiem analizy współczesnych potrzeb i oczekiwań szczególnie w zmieniającym się świecie. Przytacza badania, które wygenerowane zostały w ostatnich dwóch latach najnowszymi doświadczeniami wywołanymi pandemią wirusa covid. Te badania potwierdziły to, co Pani Bochen obdarzona intuicją, wrażliwością i umiejętnością obserwacji wyrażała już wcześniej w swoich opiniach i

wdrażała w swoich projektach. To potrzeba równowagi funkcjonującej w oparciu o szacunek do rzemiosła ugruntowanego często lokalnymi tradycjami i próby rekultywowania go w nowych, zmieniających się warunkach.

Źródłem inspiracji dla doktorantki stała się twórczość architekta Charlesa Rennie Mackintosha i jego małżonki malarki i projektantki Margaret Mac Donald. W twórczości małżonków ugruntowane stabilnością rozwiązań architektonicznych przesłanie Charlesa splata się harmonią dbałości o detal i funkcjonalność Margaret. To wspaniały przykład twórczego związku, który zaowocował poczuciem ładu i bezpiecznej stabilizacji, tym czego żyjący dzisiaj chętnie by doświadczyli. Współdziałanie małżonków stanowi znakomity wzór twórczej relacji. Mimo że wiatr historii przewartościował niejedną idee Budynki Glasgow Street School ciągle stoją i można również podziwiać ład wnętrza Domu Charlesa Rennie Mackintosha. Pani Ewa Bochen przekonująco odwołuje się do źródła swoich inspiracji, gdzie w każdym działaniu widać myśl i perfekcję wykonawczą.

„Prawdziwa podróż odkrywczą nie polega na szukaniu nowych lądów, lecz na nowym spojrzeniu” – cytuję tu słowa Marcel`a Proust`a zaczerpnięte z opinii promotora doktoratu dr hab. Barbara Kowalewska, prof.ASP

W swojej dysertacji dyplomantka analizuje społeczne powody ogólnie przyjętej bylejakości wykonawczej. Pędu za szybką i ciągłą zmianą w świecie zmian, które nie służą współistnieniu wszystkich zamieszkujących Ziemię stając się źródłem konfliktów i zagrożeń. Poszukiwania i badania Pani Bochen- Jelskiej prowadzą do rozwiązań i realizacji które mogą być przykładem nowej myśli projektowej będąc jednocześnie kontynuacją najlepszych opartych o wiedzę tradycji.

Przedstawiona do oceny kolekcja obiektów do wnętrza z założenia jest bliska człowiekowi i naturze. Ich realizacja oparta jest na materiałach naturalnych: drewno jesionowe, metale, naturalne bejce i woski, wełna. Elementy tworzące kolekcje wykonane są przez rzemieślników a nie w systemie produkcyjnym. Ludzka myśl i ręka jest widoczna w konstrukcyjnych rozwiązaniach mebli których zadaniem jest trwać i służyć użytkującym jak najlepiej i możliwie jak najdłużej wychodzące

naprzeciw potrzebom funkcji i estetyce. To przedmioty pomyślane o nas z którymi mamy szansę się zżyć. Dbłość o detal i harmonie tak charakterystyczna dla twórczości Charlesa Rennie Mackintosha i Margaret Mac Donald odradza się w realizacjach Pani Ewy Bochen-Jelskiej myślą o użytkujących. Symbolika elementów odwołuje się do podświadomości, koło jako element solarny, czerń jako kolor ziemi i tajemnicy, trójkąty mają symbolizować świat roślin. Dywan ociepla wnętrze nie tylko strukturą naturalnej wełny, ale subtelnością kompozycyjnych rozwiązań. Symetryczne podziały wykreowane nieagresywnymi liniami rozświetla centralnie umieszczony element solarny powtórzony w przestrzeni formą lustro i zwieńczeniem krzesła. Detale pełniące funkcję użytkowe, współdziałają wizualnie obłaskawiając surowe formy. Odnajdujemy tam np. świadome różnice temperatury: funkcyjny uchwyt ma być zimniejszy od okalającego go drewna. Proporcje poszczególnych elementów mebli i ich wzajemnej relacji są stabilne. Biblioteczka, komoda, szafka niska typu sideboard, lustro, krzesło to znane obłaskawione tradycją sprzęty, wśród których mamy poczuć logikę spokojnego przemijania czasu dla poszczególnych etapów życia. Bytowania wyznaczonego stabilnością, którą we wnętrzach jakie współorganizują powołane obiekty zawsze będzie można odnaleźć.

Pani Ewa Bochen-Jelska ugruntowała swoją twórczość udziałem w licznych prestiżowych konkursach , pokazach i wystawach zdobywając nagrody i wyróżnienia między innymi nagrodę w konkursie „Must have” w 2020, II nagrodę w konkursie World Space Creatives Awards, Tokio w 2010r i I nagrodę w konkursie na wnętrze art hotelu Suite d’Autore w Palermo w 2009r. Była realizatorką wielu projektów: Dematerializacja, projekt kuratorski Gdynia Design Days w 2020 , *Melancholia*, Centrum Designu w Kielcach w 2019, *Future Illusions*, *Wanted Design* w Nowy Jork 2019 *Wystawa na 10-lecie magazynu Design Alice*, 2019 Projekt i realizacja. Zrealizowała także wiele projektów wystawienniczych i wzorniczych we współpracy między innymi z: Vitra House, Paul Smith, TwoSix Design, FAB, Airnova Design s.r.l

To w dużej mierze międzynarodowe sukcesy świadczące o realizacjach poza schematami, które wychodzą naprzeciw współczesnym oczekiwaniom. Znajomość języków obcych (angielski , włoski , francuski) otwiera możliwości udziału w tego rodzaju przedsięwzięciach. Sprzyja także wymianie, integracji oraz orientacji w trendach co jest ważnym aspektem działalności projektowej. Zakładając w 2008 roku wraz z mężem Maciejem Jelskim grupę Kosmos Project

Ewa Bochen-Jelska stała się współautorką sukcesów i dziedziczką twórczej tradycji małżonków Charlesa Rennie Mackintosha i Margaret Mac Donald , których twórczością jest zafascynowana.

Takie wielowątkowe podejście otwierające na aktualne oczekiwania i potrzeby współczesności jest dobrym wzorcem dla studentów i bazą dydaktyczną dla nauczyciela. Entuzjazm i podejmowanie zadań otwartych, opartych na analizie potrzeb i szacunku dla ekologii jest obecnie priorytetowe dla dyscypliny sztuki projektowe.

KONKLUZJA

W mojej opinii mgr Ewa Bochen-Jelska przedstawiła swoją dysertacją wysoki poziom realizacyjny. Zebrała i przeanalizowała uwarunkowania w oparciu o które pracuje realizując swoje wizje współczesnego, zaangażowanego i odpowiedzialnego projektanta. To te bardzo świadome założenia i konsekwencja ich realizacji składają się na niezaprzeczalny sukces dokonań doktorantki. Z przekonaniem popieram starania mgr Ewy Bochen-Jelskiej o uzyskanie tytułu doktora w dziedzinie sztuk plastycznych w dyscyplinie sztuki projektowe.

Żychska

prof. Ewa Latkowska-

